

voor Oosterhesselen

Op 4-11-81 kwam zoals reeds in mijn mededeling van 30-10-81 was aangekondigd bij mij op bezoek, de huisarts Dr. G. B. Hoving, Burgemeester de Kockstr. 36, Oosterhesselen 7861 AD. Gespreksduur ca. 2 uur. Hij verzocht ons antwoord aan hem te richten. Hij had machtiging van de KV. Van de plaatselijke orgelcommissie maakten deel uit behalve hemzelf, de heren Rabenort (oud organist te Hilversum) en de organist van Oosterhesselen Schepers. Verder het volgende:

1. Zijn familie heeft altijd veel met orgels te maken gehad. Hijzelf had van Joh. Meurs les gehad en als organist dienst gedaan in de Heilige Geest kapel van Groningen. In zijn studententijd had hij nog enige tijd les gehad van Wim van Beek, maar toen hij ging roeien, combineerde dat slecht met musiceren.

Thuis had hij een 4 stems oud kabinetorgel, gekocht van ene Venema. Dat orgel had hij gekocht na zijn terugkeer uit de tropen. De laatste jaren was van orgelspelen niet veel meer gekomen.

2. Door Hr. v. Meurs was hij geattendeerd op het orgel van Borgsweer. Dit orgel zou vlg. Hr. Holthuis van Ruiters goed passen in Oosterhesselen.

3. Hij was op een orgelinspeling in Sleen in contact gekomen met Hr. A. v. Beek. Dat gesprek verliep aanvankelijk prettig, totdat de adviseurskwestie aan bod kwam. Er was toen een wat minder prettige discussie geweest met Hr. Rabenort. (Hr. v. Beek ^{mij achteraf desgevraagd} zegt dat R. kritiek uitte op orgel van Sleen!).

4. Hun idee was om Hr. Dorgelo als adviseur aan te stellen. Deze was een specialist op het gebied van Hinsch-orgels. Of wij daarmee accoord konden gaan?

5. Zowel Hr. v. Meurs als Hr. Holthuis hadden toevallig de waarde van het orgel van Borgsweer geschat op f 500 per stem. Zo kwam men op f 3500, excl. verplaatsings- en opslagkosten.

6. Bij een eerste contact met Borgsweer (in sept. 1980?) bleek dat de KV van Borgsweer de zaak uit handen had gegeven aan een plaatselijk comité. Het orgel had al in geen 10 jaar gespeeld vanwege het defecte dak, maar Hr. v. Meurs herinnerde zich nog de eertijds fraaie klank, die vergelijkbaar was met andere v. Oeckelenorgels van deze opzet. Aanvankelijk had het comité wel voor een verkoop voor f 3500 gevoeld. Van dat geld had men de goten willen repareren, echter hoorde men in Oosterh. na enige tijd dat Hr. v. Beek een bedrag van f 15000 had geadviseerd aan Hr. v. Beek. Daar kwam dan nog 5% advieskosten bij. Men had enigszins in Oosterh. het gevoel dat Hr. v. Beek hen dwars had gezeten. Inmiddels waren diverse uitlatingen van de brief van de OC van 15-5-81 aan Borgsweer, in Oosterh. bekend geworden. De KV van Oosterh. wil echter onveranderd niet meer betalen dan het bedrag van f 3500. Er waren in Oosterh. maar 500 lidmaten en deze moesten voor de restauratie van de kerk en de aanschaf van een ander orgel in totaal f 250.000 bijeen zien te krijgen.

Er dreigde de aankoop van een Heyligersorgel, maar hij probeerde uit alle macht zich daartegen te weren en werd daarin gesteund door de heren Rabenhorst en Schepers.

Hij betreurde het optreden van de OC, waardoor Oosterh. gedwongen werd opeens veel meer te betalen. Borgsweer zou het orgel best willen verkopen maar dan voor de volle f 15000. Daarbij kwamen dan nog de advieskosten van de adviseur + OC.

De Stichting tot Behoud van het Ned. Orgel had een verkoopprijs van f 3500 á f 5000 redelijk gevonden.

De restauratiekosten van Ruiters zouden incl. BTW f 57.230 bedragen. Er was verder nog een plan om een tweede klavier aan te brengen in de stijl van v. Oeckelen met daarop alleen in de discant, een cornet decomposé: Extra kosten f 24.780 incl. BTW. Deze cornet zou zo aangebracht worden, dat de bestaande inrichting slechts minimaal zou worden aangetast.

7. Hierna heb ik hem uitvoerig van replek gediend:

a. Borgsweer heeft ons om een v.l. rapport gevraagd. Het is logisch dat als wij daarin een prijs noemen, dat dan de kans bestaat dat 'of Oosterh. of Borgsweer ontevreden is. Wij hebben de prijs naar beste weten geschat. Het verschil in prijs is, gezien de nieuwwaarde van misschien een ton, toch niet van zo groot belang. Iedereen die een schatting maakt zal weer met een andere prijs aankomen. Bovendien is het orgel onbespeelbaar en dus extra moeilijk te waarderen. Het is vermoedelijk en vrij courant orgeltype. Wij hebben ons m.i. niets te verwijten.

b. Gezien het feit dat in Oosterh. blijkbaar al zoveel bekend is over de brief van ons aan Borgsweer, heb ik er geen bezwaar tegen om deze brief vertrouwelijk ter inzage te geven. Vervolgens leest Hr. Hoving de brief van 15-5-81. Hij zegt dat de inhoud ongeveer klopt met wat hij gehoord had, alleen had hij tot zijn genoegen bemerkt dat wij f 10.000 minimaal hadden aangegeven. Dus niet alleen maar f 15.000.

c. De 5% advieskosten voor Borgsweer zouden natuurlijk alleen gelden, als Borgsweer het orgel zou willen behouden en restaureren, dus niet als het orgel daar weg zou gaan.

d. Vervolgens heb ik ons standpunt t.a.v. de adviseurs uitgelegd en ons streven naar een bepaalde regulering. Voorzover ik weet, kent niemand bij de OC Hr. Dorgelo, anders dan bij naam. Het zou zeker niet praktisch zijn om ons in een eenmalig contact met Hr. Dorgelo te begeven, afgezien van een eventueel slecht resultaat. Ik heb beloofd het oordeel van de OC over een samenwerking met Hr. Dorgelo schriftelijk te formuleren. Ik heb sterk aangedrongen op het aanstellen van een volwaardig adviseur. Hr. Hoving vond de 5% zo veel. Ik heb geantwoord dat bij zulke relatief kleine orgelzaken, de adviseurs met een % van 4+1% als regel niet uitkwamen. Ook zou hij aan Hr. Dorgelo een redelijk honorarium moeten betalen. Hr. Hoving zei, dit laatste ook van plan te zijn geweest. De reiskosten zijn bij onze adviseurs relatief laag, doordat men zoveel mogelijk combineert.

e. Ook heb ik hem advies gegeven voor het werven van gelden in de gemeente Oosterh., ook bij niet kerkelijke inwoners. Verder heb ik hem aangeraden zich met de subsidiecommissie van de GFR te verstaan.

f. Ik heb hem gewezen op het grote nut van een orgeltocht langs een aantal v. Oeckelenorgels en nieuwe orgels o.l.v. een prima adviseur als b.v. Jan Jongepier.

8. Hij dacht dat hij een bedrag van f 5000 in Oosterh. nog wel erdoor zou kunnen krijgen, desnoods f 6000. Waren er geen argumenten door ons aan te voeren waardoor onze schatting van f 10.000 minimaal, wat herzien zou kunnen worden? Er wordt in Borgsweer niet gestookt, zoals door ons werd aangeraden om het vochtgehalte te verlagen. Ik heb beloofd ook hierover in de OC te zullen overleggen.

Het gesprek verliep prettig. Hr. Hoving begrijpt onze filosofie nu beter en heeft daar volgens zijn zeggen begrip voor gekregen.

Het blijft natuurlijk een merkwaardige zaak dat men bij 500 lidmaten geen kans ziet om een paar duizend gulden extra bijeen te brengen en bovendien een niet absoluut noodzakelijke toevoeging van f 25000 voor het tweede klavier van plan is. Ik heb daarover echter wijselijk maar gezwegen. Ook meen ik te hebben aangetoond dat de OC + Hr. v. Beek correct zijn opgetreden. Hr. Hoving liet ook nog een ontwerptekening van Ruiter zien voor een orgel met een hoofdwerk met een rugpositief dat een cornet decomposé bevatte. Hij is van zo'n cornet nogal gecharmeerd blijkbaar: Het zou de eerste in het Noorden zijn, volgens hem.

A.C.M. Luteijn

4-11-81